Ankenævnet for Forsikring

Den 1. marts 2017 blev i sag nr. 90034:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har bilforsikring i Topdanmark Forsikring A/S. Han klager over, at selskabet har opkrævet selvrisiko i forbindelse med en skade, der blev udbedret efter bilen var tilbageleveret til et finansieringsselskab, der havde ejendomsforbehold i bilen.

Selskabet har henvist til, at finansieringsselskabet havde ret til få skaden udbedret i henhold til forsikringsaftalelovens § 54, og at klageren selv havde anmeldt skaden inden bilen blev tilbageleveret.

I klageskema af 30/10 2016 til nævnet er det bl.a. anført:

> "I forbindelse med de nye Pensions regler kunne jeg ikke forsvare længer at betale afdrag på lån til en bil, og der for afleveret jeg bilen under de regler som Højesteret har stadfæstet i sagen UfR 2004.2062 HKK fastslået, at køber kan blive frigjort for resthæftelsen, uanset om misligholdelsen skyldes manglende betalingsevne eller betalingsvilje. Hvoraf det frem går at man ikke kan hænges op på yderligere beløb, hvis man ikke har udvist forsømmelighed. Det mener jeg så ikke jeg har, der er godt nok anmeldt 2 skader på bilen, som jeg er "…skader", hvor skades holder er kørt fra stedet. Jeg har for en sikkerheds skyld anmeldt skader. Men da det var en rise og en bulen, hvor lakken ikke var ødelagt, vil jeg på grund af bilens alder og værdi ikke gøre mere ved dette. Det autoriseret tyskeværksted som serviceret bilen, vil dog rette bulen ud ved næste besøg uden betalting, da det kun, ifølge dem vil tage 10 minutter.
>
> Jeg mener derfor at loven som Topdanmark forholder sig til ikke gælder, med der imod at der er indgået en ny aftale, på basis af højesteretsdommen, det er også tegnet en ny kontrakt til afvikling af sagen.
> I den har jeg fraskreven selvskabt retten til at gøre regres på skade, og derfor mener jeg ikke at Topdanmark skulle have lavet skaden, ikke på min forsikring.

Da ejerskabet var overgået til finaseringseselvskabet og jeg udtrykkeligt have gjort Topdanmark opmærksom på de forhold.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

At topdanmark, nu de har lavet skaden må bede finansieringsselskabet om betaling for dette.
Dette kan ikke være på min regning, da jeg ikke mener jeg har optrådt forsømmeligt. Og jeg også fraskriver selvskabt retten til at få lavet tingen på min forsikringen i den nye kontrakt der er indgået mellem finansieringsselskabet og mig. Retten til at få lavet skader er streget over, se bilag.
De regler som Topdanmark henviser til, gælder jo ikke da der er lavet en ny Juristik gælden kontrakt, på basis af højesteretsdommen.
I den kontrakt har fjernet det tillæg der giver finansieringsselskabet lov til at få lavet skader på min regning. At selv skabet så laver selvtægt og Topdanmark går med til det, kan ikke være min fejl. En evt. afgørelse om jeg have handlet uansvarlig og skulle hæfte, må være op til Domstolen og ikke Topdanmark, som ikke har fuldt lovgivningen."

I selskabets brev af 22/11 2016 til nævnet er det bl.a. bemærket:

"Klager anmeldte d. 29. november 2015 en skade på sit køretøj, som var forsikret i selskabet.

D. 13. juni 2016 besigtigede vores taksator skaden på køretøjet og i den forbindelse betalte vi 7.510,05 kr. til reparatøren og sendte en opkrævning til klager på selvrisiko iht. hans vilkår punkt 9 A.

Klager rettede henvendelse og sendte i den forbindelse en kopi af 'Erklæring om frivillig aflevering af finansieret bil'. Han meddelte, at han iht. denne ikke mente, at han kunne blive opkrævet selvrisiko, da han havde afleveret bilen til fuld og endelig afgørelse af mellemværendet. Han havde på den fremsendte kopi udstreget teksten:

- 'at … Finans er bemyndiget til på mine vegne at anmelde eventuelle skader på bilen overfor mit kaskoforsikringsselskab og indgå enhver form for aftaler med selskabet herom, herunder aftale om en eventuel erstatningssums størrelse. I denne forbindelse er jeg indforstået med, at eventuel selvrisiko i forbindelse med skaden kan opkræves af forsikringsselskabet direkte overfor mig.'

Klager mente således, at Finansieringsselskabet ikke havde ret til at få skaden udbedret via kaskoselskabet og at han således heller ikke skulle betale den opkrævede selvrisiko.

I en e-mail til klager af 22. juni 2016 forklarede vi, at da der var pant i køretøjet, indtrådte panthaver i klagers ret mod os jfr. FAL § 54.

Der pågik herefter en del korrespondance mellem selskabet og klager, om hvorvidt der var tale om en eller to skader, indtil august måned, hvor vi ikke hørte mere fra klager.

Det fremgår af klagen til Ankenævnet, at klager henviser til Højesteretsdom UfR 2004.2062 H men vi er af den opfattelse, at dommen ikke omhandler den aktuelle situation.

Vi er derfor af den opfattelse, at panthaver iht. FAL § 54 har ret til at lade skaden udbedre over klagers forsikring med deraf følgende opkrævning af selvrisiko til klager."

I klagerens mail af 16/12 2016 til nævnet hedder det bl.a.:

"Vil bare præcisere at Topdanmark, have alle oplysninger og klager fra mig, inden de betalte reparation. De kunne så have valgt at støtte mig, i et evt. civilretlig opgør.

Var også indstillet på, hvis det var mig selv som have lavet bulerne, at skulle lave dem.

Udover det synes jeg også at prisen for reparationer lyder noget højt, når vi taler om en bule værksted i [udlandet] ville lave på 10 minutter, Og nogen ridser, kun i yders laglag. Noget som sikkert kunne poleres væk. At det forholder sig sådan, er en af grunden til at jeg ikke valgte at få dem lavet. Det var ubetydelige små skader, på en bil ældre bil, som ikke have betydning for sikkerhed, rust eller andet. Skaderne blev anmeldt for en sikkerheds skyld, hvis det have været mere, men det var det ikke. Men kun lidt kosmetik, som man må forvente på en bil af den alder med det kørte antal kilometer. Det var også en af grunden til at jeg stillet spørgsmål til den første skade. Jeg havde helt glemt den."

I internetanmeldelse af 29/11 2015 er det bl.a. anført:

"**Skade dato**	02-11-2015
Skadebeskrivelse	… skade Rise på sidedør og der Højere side. Fortaget af andre under parkering. Risen er ikke så dyb at der er kommet rust. Vil prøve stipol, men til information hvis skaden er være end antaget.
Beskrivelse, skadested	Pakeringsplads ... Skal lige have fundet den rigtige data. Hvis det er vigtigt. Der er også tager billeder.
…	
Har dit køretøj en nummerplade?	Ja
Hvor langt har dit køretøj kørt i alt?	54155
Er dit køretøj leaset?	Nej
Hvem har ansvaret efter din mening?	Ukendt idiot?"

I anmeldelseskvittering af 21/12 2015 er det bl.a. bemærket:

"> Dato: 21. december 2015 kl. 15.16
> Emne: Her får du en kvittering på din anmeldelse
> Til: [klager] <topdanmark@[klager].net
>
> *Kære [klager]*
…
> 2. Om skaden*
> Vælg skadedato 20-12-2015
> Hvor skete skaden? …

> Hvem kørte dit køretøj? …
> Hvordan skete det, og hvilke skader er der? Under parkering. Bil må have
> kørt ind i siden.
> Har dit køretøj en nummerplade? Ja
> Skriv din nummerplade …
> Hvor langt har dit køretøj kørt i alt? 55402
> Er dit køretøj leaset? Nej
> Hvem har ansvaret efter din mening? Ukendt"

I erklæring om frivillig aflevering af finansieret bil af 3/6 2016 er det bl.a. anført:

"**Erklæring om frivillig aflevering af finansieret bil**

…

Forudsat at nedennævnte oplysninger er korrekte, sker afleveringen af … [bil] til fuld og endelig afgørelse af mellemværendet, med mindre der foreligger særlige omstændigheder efter kreditaftalelovens § 41 eller 48, stk. 2, idet … [finansieringsselskab] i så fald er berettiget til at gøre en personlig hæftelse for restfordringen gældende.

…

Undertegnede [klager], der i henhold til købekontraktnr. … af 1. november 2013 er … Finans et beløb skyldigt stort opr. 104.209,00 kr. i forbindelse med finansiering af køb af følgende motorkøretøj.

…

mod ejendomsforbehold i førnævnte motorkøretøj, erklærer herved på tro og love,

- at jeg/vi frivilligt har afleveret den købte bil til … Finans, og at ejendomsretten således er overgået til denne,
- at jeg/vi er kommet i økonomiske problemer og som følge heraf er i restance med betalingerne i henhold til kontrakten,
- at jeg/vi således ikke længere har råd til at have … og således ej heller anskaffer anden bil af tilsvarende eller større værdi i umiddelbar forbindelse med aflevering af nærværende,
- at … på afleveringstidspunktet indeholder det samme udstyr m.v. som på købstidspunktet, og at der således ikke er fjernet udstyr fra bilen,
- at … Finans er bemyndiget til på mine vegne at anmelde eventuelle skader på bilen overfor mit kaskoforsikringsselskab og indgå enhver form for aftaler med selskabet herom, herunder aftale om en eventuel erstatningssums størrelse. I denne forbindelse er jeg indforstået med, at eventuel selvrisiko i forbindelse med skaden kan opkræves af forsikringsselskabet direkte overfor mig,
- at jeg/vi ikke har pantsat eller på anden måde disponeret over bilen, og at jeg/vi ikke er bekendt med, at der er foretaget udlæg i bilen og,
- at … Finans på mine/vore vegne kan rekvirere en ny registreringsattest, idet den originale attest er bortkommet.

Den 3. juni 2016 "

Nævnets sekretariat har bedt selskabet fremsende den finansieringsaftale, hvori der henvises til F-deklarationen. I købsaftale af 21/10 2013 vedrørende bilen er det bl.a. anført:

"**Aftalens parter**

Mellem underskrevne

Sælger/kreditformidler …

og køber(e) …

og kreditgiver …

er indgået købekontrakt på følgende vilkår:

…

§ 4. Ejendomsforbehold

A. Omfang
Kreditgiver forbeholder sig ejendomsretten til den solgte bil, indtil hele købesummen med rente og omkostninger er betalt. Indtil ejendomsretten er overgået til køber, er denne uberettiget til at videresælge, pantsætte, udlåne, udleje, eller på anden måde disponere over bilen i strid mod den af kreditgiver forbeholdte ejendomsret. Under ejendomsforbeholdet Indgår udstyr, tilbehør, komponenter m.v., der er monteret også af tredjemand til kompletering, istandsættelse eller ombytning af udstyr m.v., der medfulgte ved leveringen eller træder i stedet herfor. Ejendomsforbeholdet omfatter eksempelvis også senere fornyelse af fælge, dæk, slanger samt audioudstyr af enhver art. De ved denne købekontrakt solgte genstande hører således sammen, et køber ikke, hvis kreditgiver tager genstandene tilbage, kan adskille de enkelte genstande fra hinanden.

…

§ 6. Købers pligter

A. Brug, vedligeholdelse og reparation af bilen
Køber er forpligtet til at omgås bilen på omhyggelig måde og holde del i god og forsvarlig stand. Bilen må ikke anvendes til andre formål end de, hvortil det er indregistreret og forsikret, og specielt må bilen ikke anvendes tit brug (motorsport etc.), der kan medføre støve værdiforringelse end den ved købet bestemte anvendelse. Bilen må ikke udsættes for ændringer eller omdannelser i øvrigt. Bilen må ikke uden kreditgivers skriftlige tilladelse anvendes til udlejning eller bringes ud af landet for varigt ophold eller omregistrering.

Køber skal foretage enhver fornøden reparations- eller vedligeholdelsesforanstaltning, således al den solgte bil til enhver tid er i god og brugbar stand. Ved reparationer på objektet må der ikke benyttes reservedele, der forringer objektets værdi.

B. Risiko, forsikring og skader
Risikoen for bilens hændelige undergang og beskadigelse bæres udelukkende af køber.

Køber er forpligtet til al holde bilen med tilhørende udstyr kaskoforsikret i et anerkendt dansk selskab og medvirke til, al kreditgivers ejendomsforbehold noteres at forsikringsselskabet i henhold til den til enhver did gældende formular. Hvis køber skifter forsikringsselskab, er køber forpligtet til at underrette kreditgiver herom og medvirke til, et forsikringsdeklarationen noteres af del nye forsikringsselskab. Udgifterne herved afholdes af køber.

Kreditgiver er berettiget til at tegne en tillægsforsikring (som alternativ tit forsikringsdeklarationen} hos et af kreditgiver valgt forsikringsselskab. Eventuel udgift hertil er indeholdt i del opkrævede forsikringsadministrationsgebyr, jf. § 2.A.

Indtræder der skader på bilen, og forsikringsselskabet nægter at udbetale erstatning, er køber ligeledes forpligtet til straks at underrette kreditgiver herom, samt om baggrunden for forsikringsselskabets afvisning.

Uanset hvilket forsikringsselskab køber måtte vælge, er kreditgiver uden indflydelse eller ansvar for den valgte forsikring, herunder præmieberegningen, dækningsomfanget, selvrisiko, fastsættelsen af en eventuel skadeserstatning og alle øvrige forsikringsforhold.

…

§ 11. Forsikring.

I overensstemmelse med det ovenfor under § 6, litra B anførte, erklærer undertegnede køber/forsikringstager sig hermed indforstået med, at kreditgiver

- indtræder i den tegnede forsikring hos det i § 1 nævnte forsikringsselskab
- kan anmode forsikringsselskabet om at notere en forsikringsdeklaration i min kaskoforsikring for motorkøretøj i henhold til F-Deklarationsvilkår for finansiering, der udgør en integreret del af nærværende købekontrakt,
- må udveksle alle typer oplysninger om forsikringsforholdet, herunder CPR-/CVR-nr., med det til enhver lid værende forsikringsselskab til brug for administrative formål.
- kan overføre forsikringsdeklarationen til nyt forsikringsselskab, hvis køber/forsikringstager flytter forsikringen til et andet forsikringsselskab.
- kan overføre forsikringsdeklarationen tit en eventuel ny transporthaver af sælgers og/eller kreditgivers rettigheder iflg. købekontrakten.

…

F-deklarationsvilkår for finansiering (indregistrerede køretøjer)

1. Hvad sikres

Deklarationen sikrer kreditor ved:

a) Skadetilfælde, som er dækningsberettiget under den tegnede forsikring, når erstatningsbeløbet ikke anvendes lit kørelejets reparation,

b) Skadetilfælde, hvor debitors ret til erstatning er helt eller delvis bortfaldet.

c) Kreditors overtagelse al køretøjet med skader opstået forinden og som ikke er anmeldt til forsikringsselskabet af debitor.

…

3. Selskabets hæftelse

Selskabets hæftelse opgøres således:

a) Selskabet fastsætter erstatning på grundlag af de almindelige betingelser for den tegnede forsikring. Såfremt afregning af erstatningsbeløbet/hæftelsen sker senere end forfaldstidspunktet, tittægges det opgjorte beløb renter efter FAL's bestemmelser.

b) Kreditor opgør sit tilgodehavende pa grundlag af den med debitor indgåede kontrakt/aftale, med tillæg af rente og alle tillæg som fastsat i den pågældende kontrakt/aftale for perioden indtil selskabets afregning.

c) Hæftelsen fastsættes herefter til det mindste af de under pkt. a)-b) opgjorte beløb.

d) Ud over den i pkt. c) nævnte hæftelse, hæfter selskabet for alle omkostninger ved inddrivelse al kreditors tilgodehavende, jf. pkt. 2, a), når disse er afholdt efter aftale med selskabet.

e) For de under pkt. 1. a)-d) nævnte tilfælde kan eventuel selvrisiko i henhold lit tegnet forsikring ikke gøres gældende over for kreditor."

Af forsikringsbetingelserne fremgår det bl.a.:

"**9. Selvrisiko**
Forsikringstageren betaler den første del af enhver ansvars- eller kaskoskade med selvrisikobeløbet. Beløbet fremgår af policen og betalingsmeddelelsen.

A Selvrisiko ved reparation
Topdanmark lægger selvrisiko ud over for reparatør eller andre og opkræver den hos forsikringstageren i det omfang, kravet ikke kan gennemføres over for en skadevolder."

Nævnet udtaler:

Det fremgår af sagen, at finansieringsselskabet havde ejendomsforbehold i klagerens bil, og at der forelå en panthaverdeklaration F. Klageren har oplyst, at han på grund af økonomiske problemer ikke havde råd til at beholde bilen.

Klageren underskrev herefter "erklæring om frivillig aflevering af finansieret bil" af 3/6 2016. På blanketten har klageren blandt andet udstreget et punkt med følgende ordlyd: "at [bilmærke] Finans er bemyndiget til på mine vegne at anmelde eventuelle skader på bilen overfor mit kaskoforsikringsselskab og indgå enhver form for aftaler med selskabet herom, herunder aftale om en eventuel erstatningssums størrelse. I denne forbindelse er jeg indforstået med, at eventuel selvrisiko i forbindelse med skaden kan opkræves af forsikringsselskabet direkte overfor mig" .

Nævnet lægger til grund, at klagen vedrører, at selskabet har opkrævet selvrisiko for en skade på klagerens bil, som klageren anmeldte til selskabet den 29/11 2015, men som klageren på tidspunktet, hvor bilen blev afleveret tilbage til finansieringsselskabet, ikke havde fået udbedret. Efter forsikringsbetingelsernes punkt 9 lægger selskabet selvrisiko ud over for reparatør eller andre og opkræver den hos forsikringstageren, i det omfang kravet ikke kan gennemføres over for en skadevolder.

Selskabet har oplyst, at dets taksator den 13/6 2016 – og således efter det oplyste efter finansieringsselskabets tilbagetagelse af bilen – besigtigede skaden og i den forbindelse betalte 7.510 kr. til reparatøren, hvorefter selskabet opkrævede klageren selvrisiko. Selskabet har blandt andet henvist til, at klageren selv anmeldte skaden, og at finansieringsselskabet som panthaver indtræder i klagerens ret mod selskabet efter forsikringsaftalelovens § 54.

Klageren har anført, at selskabet ikke har været berettiget til at opkræve ham yderligere efter tilbagelevering af bilen, da tilbageleveringen i henhold til aftale med finansieringsselskabet skete til fuld og endelig afgørelse af mellemværendet. Klageren har også henvist til, at han overstregede vilkåret om skader og selvrisiko på blanketten vedrørende tilbagelevering af bilen.

Nævnets flertal udtaler herefter:
Klageren og finansieringsselskabet har i "erklæring om frivillig aflevering af finansieret bil" af 3/6 2016 blandt andet skrevet under på, at afleveringen af bilen skete "til fuld og endelig afgørelse af mellemværendet, medmindre der foreligger særlige omstændigheder efter kreditaftalelovens § 41 eller § 48, stk. 2", idet finansieringsselskabet i så fald er berettiget til at gøre en personlig hæftelse for restfordringen gældende.

Kreditaftalelovens § 48, stk. 2, bestemmer, at "har kreditgiveren og forbrugeren uden-retligt aftalt, at kreditgiveren i anledning af forbrugerens misligholdelse får det solgte tilbageleveret uden fogedrettens medvirken, kan kreditgiveren ikke påberåbe sig nogen aftale med forbrugeren, hvorefter der påhviler denne yderligere forpligtelser over for kreditgiveren i anledning af købet". Bestemmelsen må antages ligeledes at finde anvendelse ved forbrugerens anticiperede misligholdelse af kreditaftalen.

Flertallet finder, at tilbageleveringen af bilen er omfattet af kreditaftalelovens § 48, stk. 2, der ikke kan fraviges til skade for forbrugeren. Der kan derfor ikke påhvile klageren nogen forpligtelse over for kreditgiveren efter tilbagetagelsen af bilen.

Forsikringsaftalen og panthaverdeklarationen regulerer forholdene mellem klageren, selskabet og finansieringsselskabet. Flertallet finder, at det følger af kreditaftalelovens § 48, stk. 2, at selskabet – uanset at det er forpligtet til at dække skader anmeldt af finansieringsselskabet i overensstemmelse med den noterede panthaverdeklaration – er afskåret fra at rette noget krav mod klageren i anledning af de skader, som finansieringsselskabet har anmeldt.

Nævnet har lagt vægt på, at finansieringsselskabet ud over tilbagetagelsen af bilen ikke kan rette yderligere krav mod klageren. Ved at rette krav mod forsikringsselskabet får finansieringsselskabet reelt en bedre retsstilling, end hvad der følger af § 48, stk. 2, idet det får mulighed for at få erstattet skader på det forsikrede køretøj, som det ikke har mulighed for at rette krav om mod klageren. Flertallet finder efter en samlet vurdering, at forsikringsselskabet i en sådan situation ikke kan opnå en bedre retsstilling i forhold til klageren end finansieringsselskabet. Forsikringsselskabet er derfor ikke berettiget til at opkræve selvrisikobeløb eller dækning for udlagte erstatningsbeløb i øvrigt hos klageren. Ifølge F-deklarationens punkt 3e kan en selvrisiko på forsikringen ikke gøres gældende mod kreditor (finansieringsselskabet).

Nævnets mindretal udtaler:

Efter en gennemgang af sagen finder mindretallet, der ikke er enig i, at selskabet som følge af kreditaftalelovens § 48, stk. 2, er afskåret fra at rette krav mod klageren, ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har opkrævet selvrisiko hos klageren.

Der er herved lagt vægt på, at det følger af panthaverdeklaration F, jf. herved også forsikringsaftalelovens § 54, at en panthaver (finansieringsselskabet) er sikret i henhold til kaskoforsikringen og dermed har ret til at anmelde skader på det forsikrede køretøj til forsikringsselskabet. Selskabet har derfor været forpligtet til at betale udgifterne til udbedringen af skaden, da finansieringsselskabet anmeldte den til selskabet. Selskabet har endvidere været berettiget til at opkræve selvrisiko hos klageren i henhold til den indgåede forsikringsaftale.

10. 90034

Det forhold, at klageren i "erklæring om frivillig aflevering af finansieret bil" af 3/6 2016 indgået mellem klageren og finansieringsselskabet har streget et afsnit over om, at finansieringsselskabet på hans vegne har ret til at anmelde skader til forsikringsselskabet, og at forsikringsselskabet har ret til at opkræve selvrisiko hos klageren, kan ikke føre til andet resultat, da klageren ikke over for forsikringsselskabet kan støtte ret på en aftale, der alene vedrører forholdet mellem ham og finansieringsselskabet, og som det må lægges til grund, at forsikringsselskabet ikke var bekendt med.

Der træffes afgørelse efter udfaldet af stemmeafgivningen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal anerkende, at det har været uberettiget til at opkræve selvrisiko hos klageren i anledning af den skade, som selskabet har udbetalt erstatning for, jf. herved kreditaftalelovens § 48, stk. 2.

Klagegebyret tilbagebetales.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Mette Eisenhardt